

Роговенко Д. А., науковий співробітник,
Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, м. Київ, Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СФЕРИ ЗА КОРДОНОМ

Законодавством України встановлено, що підтримання на належному рівні обороноздатності держави забезпечують Збройні Сили України.

У зв'язку з економічною кризою, а також через недосконалість державної політики у воєнній сфері існують проблеми у фінансовому забезпеченні Збройних Сил України, негативно впливають на реформування Збройних Сил України.

На нашу думку, аналіз досвіду правового регулювання фінансового забезпечення армій країн Європейського Союзу дозволить прийняти нові або вдосконалити чинні нормативно-правові акти, що регулюють фінансування військової сфери.

Слід констатувати, що оборонний бюджет України на 2013 рік не відповідає потребам Збройних Сил України. Так, за інформацією заступника Міністра оборони України В. Можаровського, у 2013 році потреба оборонного відомства в коштах становить 22,8 млрд. грн. або 1,35% ВВП [1]. Чинний Закон України «Про оборону» не передбачає законодавчого закріплення виділення коштів на оборону у відсотках до ВВП. На нашу думку, це є прогалиною діючого законодавства. Фінансування на 2013 рік становить лише 0,8% ВВП і є меншим, у порівнянні з кризовими 2008 і 2009 роками. Відсутність такого нормативного закріплення має своїм наслідком зниження витрат на оборону, а отже і зниження обороноздатності країни.

Фінансування військової сфери України потребує суттєвого удосконалення. На нашу думку, аналіз досвіду правового регулювання фінансового забезпечення армій країн Європейського Союзу дозволить прийняти нові або вдосконалити чинні нормативно-правові акти, що регулюють фінансування військової сфери, і які будуть відповідати європейським стандартам.

Так, у 2013 році оборонний бюджет ФРН було визначено в розмірі близько 33,3 млрд. євро або 11% витрат федерального бюджету Німеччини. Як зазначили німецькі парламентарі в обговоренні проекту оборонного бюджету на 2013 рік, витрати на Бундесвер з 2000 року зросли більш ніж на 40% [4].

У Великій Британії оборонний бюджет 2012–2013 року склав 60,8 млрд. дол. США або 2,5% ВВП. При цьому Велика Британія, маючи відносно невеликі за чисельністю збройні сили (27 місце у світі) водночас знаходиться на четвертому місці у світі (після США, Китаю та Росії) за розміром оборонного бюджету [5].

У Франції на період 2009–2014 рр. розмір оборонного бюджету було визначено у 185 млрд. євро. Реформа збройних сил Франції на цей період була спрямована на скорочення армії, оснащення найсучаснішими зразками озброєння з метою посилення позицій держави на міжнародній арені. Відповідно до положень підписаної президентом Н. Саркозі «Білої книги Франції з питань оборони та національної безпеки» було сформовано обрис національних збройних сил. Урядом Франції підготовлено та парламентом затверджено «План фінансування збройних сил з 2009 до 2014 рр.». В умовах світової фінансової кризи видатки державного бюджету Франції на безпеку та оборону зростають. Найбільшу в Європі армію (320 тис. військовослужбовців) буде скорочено на 54 тис. осіб – економія коштів складе 12 млрд. євро. Разом з цим збільшиться кількісний склад (на 700 осіб) та видатки спеціальних підрозділів, що задіяні в антитерористичних операціях [3]. За 2013 бюджетний рік оборонний бюджет Франції склав 31,4 млрд. євро або 2,3 % ВВП [6].

В цілому, як зазначають спеціалісти, для того, щоб утримувати бойовий потенціал на рівні з європейськими країнами Україні потрібен необхідний рівень оборонних затрат не менше 10 млрд. дол. США на рік [2]. Аналіз існуючих законодавчих актів показує, що ці рекомендації з року в рік не виконуються. Так, Законом України «Про державний бюджет України на 2012 рік» сума витрат на оборону складає 2 млрд. дол. США або 1,1% від ВВП. Державний бюджет України 2013 року передбачає ще меншу суму – 1,9 млрд. дол. США або 0,96% від ВВП.

Законодавство України належним чином не регулює питання воєнної сфери. На нашу думку, найпершим завданням оборонної політики повинно бути вдосконалення чинного законодавства України, що регулює фінансування Збройних Сил України, відповідно до стандартів європейських країн.

Література

1. Можаровський В. 22,8 млрд. грн. потрібно Міноборони у 2013 році [Електронний ресурс] / В. Можаровський. – Режим доступу: <http://wartime.org.ua/3647-228-mlrd-grn-potrбно-mnoboroni-u-2013-roc.html>
2. Мунтіян В. Фінансування Збройних Сил України: проблеми та перспективи / В. Мунтіян // Дзеркало Тижня. Україна. – № 34. – 2000.
3. Портякова Н. Франция бросает армию на завоевание авторитета / Н. Портякова // Коммерсант Украина. – 2008. – № 196 (781).
4. Militrhaushalt steigt 2013 um 1,4 auf rund 33,3 Milliarden Euro [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bundeswehr-monitoring.de/auftrag-und-struktur/militaerhaushalt-steigt-2013-um-14-auf-rund-333-milliarden-euro-13152.html>
5. Sam Perlo-Freeman, Elisabeth Skons, Carina Solmirano And Helen Wilandh. Trends in world military expenditure, 2012. // Stockholm: SIPRI, 2013. – 8 pp.
6. Veronique Guillermand, Yann Le Galus. Defense: ce qui va changer pour l'armee francaise [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.lefigaro.fr/conjoncture/2013/08/02/20002-20130802ARTFIG00217-defense-un-budget-sous-contrainte.php>